

- تمرکززدایی از حوزه‌های اداری و اجرایی، پاسخ‌گویی، تکریم، بهبود خدمت‌رسانی به مردم، تامین کرامت و معیشت کارکنان و ارتقای سلامت اداری،

- سالم‌سازی فضای فرهنگی، رشد آگاهی‌ها و فضایل اخلاقی و تقویت وحدت و هویت ملی مبتنی بر اسلام، انقلاب اسلامی و نظام جمهوری اسلامی ایران،

- تقویت نهضت نرم‌افزاری و پژوهش و کسب فناوری‌های نو،
- کارآمدسازی نظام آموزشی کشور برای تامین منابع انسانی مورد نیاز،

- تقویت قانون‌گرایی، انضباط اجتماعی، وجدان کاری، خودباوری، روحیه کار جمعی و تعاون، ابتکار، درستکاری، قناعت، پرهیز از اسراف و اهتمام به ارتقای کیفیت در تولید،

- تقویت نقش و جایگاه جمهوری اسلامی ایران در نظام بین‌الملل،

- ارتقای توانمندی‌های دفاعی و قدرت بازدارندگی،

- تقویت زیرساخت‌های انسجام و همبستگی ملی برای پیشگیری و مقابله با عوامل بروز گسست‌های هویتی، اجتماعی، فرهنگی و اعتقادی و تقویت هویت ملی جوانان متناسب با آرمان‌های انقلاب اسلامی،

قانون بودجه سال ۱۳۸۹ کل کشور با توجه به دستاوردهای برنامه چهارم توسعه و برای نیل به اهداف قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، سند چشم‌انداز و سیاست‌های کلی نظام، به‌ویژه سیاست‌های کلی ابلاغی برنامه پنجم توسعه و احکام لایحه برنامه پنجم، با راهبردهای اساسی و جهت‌گیری کلی زیر تهیه و تدوین گردید:

- ارتقای بهره‌وری کلیه عوامل شامل نیروی کار، سرمایه و انرژی،

- گسترش عدالت اجتماعی و ایجاد فرصت‌های برابر، با تاکید بر کاهش فاصله طبقاتی و توسعه مناطق روستایی،

- بهبود فضای کسب و کار، توسعه رقابت و حمایت از حضور فعال بخش غیردولتی،

- اهتمام به انضباط مالی و بودجه‌ای و تعادل بین منابع درآمدی (غیرنفتی) و مصارف هزینه‌ای دولت و هدایت منابع نفتی به سمت سرمایه‌های زاینده اقتصادی،

- گسترش کمی و کیفی نظام تامین اجتماعی با تاکید بر اصلاح ساختارهای موجود،

- تاکید بر رویکرد «انسان سالم» در جهت سلامت همه‌جانبه جامعه،

۱۱۷۹۸۹۷/۶ میلیارد ریال و مجموع پرداخت‌های هزینه‌ای، تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و مالی مبلغ ۱۱۷۹۸۹۷/۶ میلیارد ریال بود. طبق قانون افزایش سقف اعتبار مازاد درآمد اختصاصی دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کشور (مصوب ۱۳۸۹/۱۲/۴)، سقف اعتبار مازاد درآمد اختصاصی دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کشور در قسمت درآمدها و هزینه‌ها به نحوی که در سقف بودجه کل کشور تغییری حاصل نشود از مبلغ ۴ هزار میلیارد ریال به ۷ هزار میلیارد ریال افزایش یافت. به این ترتیب، مقرر شد ۳ هزار میلیارد ریال با درصد یکسان از سقف منابع و مصارف بودجه عمومی کشور کسر و به سقف درآمدهای اختصاصی اضافه شود. بدین ترتیب با توجه به اصلاحیه مذکور، مجموع منابع و مصارف بودجه عمومی دولت از رقم ۱۱۷۹۸۹۷/۶ میلیارد ریال به ۱۱۷۶۸۹۷/۶ میلیارد ریال کاهش یافت.

براساس قانون بودجه سال ۱۳۸۹ و اصلاحیه آن، درآمدهای مصوب شامل درآمدهای مالیاتی و سایر درآمدهای بودجه عمومی دولت (به استثنای درآمدهای اختصاصی) و پرداخت‌های هزینه‌ای مصوب (به استثنای پرداخت‌های اختصاصی) به ترتیب معادل ۵۰۲۲۶۹/۲ و ۷۲۹۸۷۹/۹ میلیارد ریال بود. در نتیجه تراز عملیاتی مصوب با ۲۲۷۶۱۰/۷ میلیارد ریال کسری مواجه بود. همچنین، دریافتی‌ها و پرداختی‌های مصوب از محل واگذاری و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (بدون دریافت‌ها و پرداخت‌های اختصاصی) به ترتیب ۴۵۶۱۷۴ و ۳۱۶۹۲۹/۵ میلیارد ریال بود. بدین ترتیب، تراز عملیاتی و سرمایه‌ای مصوب (مجموع تراز عملیاتی و خالص واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای مصوب) با ۸۸۳۶۶/۲ میلیارد ریال کسری مواجه شد. مقرر شد کسری مزبور از محل خالص واگذاری دارایی‌های مالی که بخش عمده آن وصولی از محل واگذاری شرکت‌های دولتی بود، تامین مالی شود.

- بازنگری در وظایف دستگاه‌های ملی و استانی با جهت‌گیری کاهش تصدی‌گری دستگاه‌های ستادی،

- تقویت نهاد خانواده و جایگاه زن در عرصه‌های اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی،

- فرهنگ‌سازی برای استفاده از تولیدات داخلی و نیز افزایش تولید و صادرات کالاها و خدمات، و

- سازماندهی و بسیج امکانات و ظرفیت‌های کشور در جهت افزایش سهم جمهوری اسلامی ایران در تولیدات علمی جهانی.

۱۱-۱- کلیات اجرای بودجه

در قانون بودجه سال ۱۳۸۹، قیمت هر بشکه نفت خام صادراتی ۶۵ دلار در نظر گرفته شد. قیمت مذکور در سال‌های ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸ به ترتیب ۵۵ و ۳۷/۵ دلار بود. در این سال نیز مازاد وجوه ارزی حاصل از صدور نفت خام مطابق با ساز و کار پیش‌بینی شده در ماده ۱ قانون برنامه چهارم توسعه به «حساب ذخیره ارزی حاصل از عواید نفت» واریز شد تا برای مقابله با نوسانات احتمالی ناشی از کاهش درآمدهای ارزی حاصل از صادرات نفت خام و جلوگیری از آثار انبساطی وجوه مذکور بر بودجه دولت به کار گرفته شود.

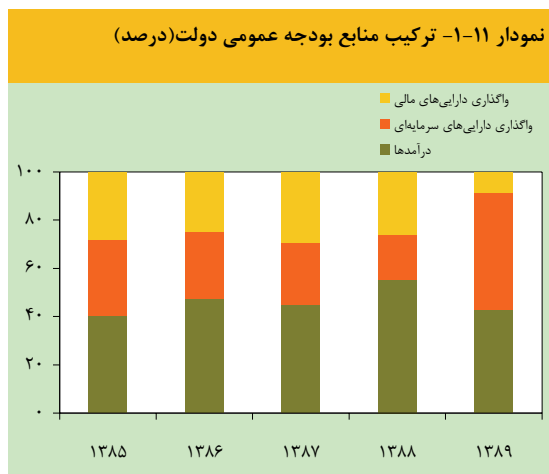
در سال مورد بررسی، بودجه کل کشور بر پایه نرخ ارز محاسباتی هر دلار ۹۸۵۰ ریال تنظیم گردید؛ البته دریافت‌ها و پرداخت‌های ارزی بودجه طی سال ۱۳۸۹ بر مبنای نرخ رایج ارز در بازار بین‌بانکی (به طور متوسط ۱۰۳۳۵ ریال به ازای هر دلار) تسعیر و به حساب‌های خزانه‌داری کل واریز گردید.

طبق جداول قانون بودجه سال ۱۳۸۹، مجموع درآمدها، واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای و مالی مبلغ

کادر شماره ۲- قانون اصلاح سقف منابع و مصارف بودجه سال ۱۳۸۹

طبق قانون «افزایش سقف اعتبار مازاد و درآمد اختصاصی دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات درمانی کشور» (مصوب ۱۳۸۹/۱۲/۴)، مبلغ ۳ هزار میلیارد ریال از سقف منابع و مصارف بودجه عمومی کشور کسر و به درآمدهای اختصاصی افزوده شد. در نتیجه این جابه‌جایی، در سقف بودجه کل کشور تغییری حاصل نشد، اما مبالغ برخی از اجزای ردیف‌های بودجه تغییر کرد. در بخش منابع، ردیف «درآمدهای متفرقه» از بخش سایر درآمدها به میزان ۳ هزار میلیارد ریال کاهش یافت و سبب گردید تا درآمدها مبلغ ۳ هزار میلیارد ریال کاهش یابد. در بخش مصارف، مبلغ ۳۰۲۸/۸ میلیارد ریال از سقف اعتبارات هزینه‌ای کسر و مبلغ ۲۸/۸ میلیارد ریال به سقف اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای اضافه شد و در نهایت سبب گردید تا مصارف مبلغ ۳ هزار میلیارد ریال کاهش یابد.

جابه‌جایی بین اجزای منابع و مصارف مصوب بودجه سال ۱۳۸۹ با احتساب قوانین اصلاحی			(میلیارد ریال)
تغییر	مصوب اصلاحی	مصوب اولیه	
			منابع
-۳۰۰۰/۰	۱۱۷۶۸۹۷/۶	۱۱۷۹۸۹۷/۶	درآمدها
-۳۰۰۰/۰	۵۰۲۲۶۹/۲	۵۰۵۲۶۹/۲	واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای
۰/۰	۴۵۶۱۷۴/۰	۴۵۶۱۷۴/۰	واگذاری دارایی‌های مالی
۰/۰	۲۱۸۴۵۴/۵	۲۱۸۴۵۴/۵	
			مصارف
-۳۰۰۰/۰	۱۱۷۶۸۹۷/۶	۱۱۷۹۸۹۷/۶	پرداخت‌های هزینه‌ای (جاری)
-۳۰۲۸/۸	۷۲۹۸۷۹/۹	۷۳۲۹۰۸/۷	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای (عمرانی)
۲۸/۸	۳۱۶۹۲۹/۵	۳۱۶۹۰۰/۷	تملك دارایی‌های مالی
۰/۰	۱۳۰۰۸۸/۳	۱۳۰۰۸۸/۳	

ترکیب منابع بودجه مصوب دولت در سال ۱۳۸۹ (به استثنای درآمدهای اختصاصی) شامل ۴۲/۷ درصد از محل درآمدها، ۳۸/۷ درصد از محل واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای و ۱۸/۶ درصد از محل واگذاری دارایی‌های مالی بود. ترکیب مصارف بودجه مصوب دولت نیز در این سال (به استثنای هزینه‌های اختصاصی) شامل ۶۲ درصد بابت پرداخت‌های هزینه‌ای، ۲۶/۹ درصد بابت تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و ۱۱/۱ درصد بابت تملک دارایی‌های مالی بود.

در سال ۱۳۸۹، درآمدهای دولت شامل درآمدهای مالیاتی و سایر درآمدها (به استثنای درآمدهای اختصاصی) به ۳۸۴۲۸۸ میلیارد ریال رسید که در مقایسه با رقم مصوب ۷۶/۵ درصد تحقق داشت. عملکرد مذکور در مقایسه با رقم مشابه سال قبل حدود ۱۷/۶ درصد کاهش داشت. از مجموع درآمدهای مذکور، ۲۸۴۵۲۷/۹ میلیارد ریال (۷۴ درصد) از محل درآمدهای مالیاتی و ۹۹۷۶۰/۱ میلیارد ریال (۲۶ درصد) از محل سایر درآمدهای دولت حاصل شد. نسبت‌های مزبور در سال ۱۳۸۸ به ترتیب ۶۴/۳ و ۳۵/۷ درصد بود.

ارقام عملکرد بودجه عمومی دولت در سال مورد بررسی نشان می‌دهد که منابع بودجه عمومی دولت (به استثنای درآمدهای اختصاصی) به ترتیب ۴۲/۹ درصد از محل درآمدها، ۴۸/۶ درصد از محل واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای و ۸/۵ درصد از محل واگذاری دارایی‌های مالی تامین شد. ترکیب مصارف بودجه نیز (به استثنای هزینه‌های اختصاصی) معادل ۷۳/۶ درصد بابت پرداخت‌های هزینه‌ای، ۲۳/۷ درصد بابت تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و ۲/۷ درصد بابت تملک دارایی‌های مالی تحقق یافت.

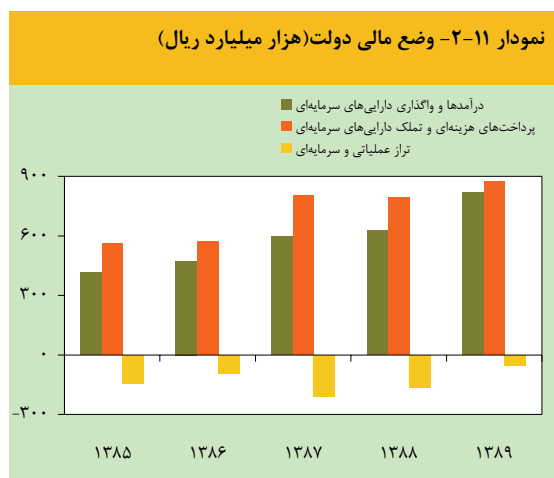
جدول ۱۱-۱- منابع و مصارف بودجه عمومی دولت (به استثنای درآمدها و هزینه‌های اختصاصی) (میلیارد ریال - درصد)

مصوب (۱)	درصد		سهم از کل		عملکرد		درصد		سهم از کل
	۱۳۸۹	۱۳۸۸	تغییر	۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۸۹	۱۳۸۸		
منابع									
درآمدها	۱۱۷۶۸۹۷/۶	۸۹۲۱۳۲/۸	۳۱/۹	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۳۱/۹	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰
واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای	۵۰۲۲۶۹/۲	۴۸۴۷۷۰/۹	۳/۶	۵۵/۲	-۱۷/۶	۳۸۴۲۸۸/۰	۴۶۶۵۴۶/۱	۴۲/۷	۵۴/۳
واگذاری دارایی‌های مالی	۴۵۶۱۷۴/۰	۱۶۹۸۳۷/۹	۱۶۸/۶	۱۸/۸	۱۷۴/۷	۴۳۵۷۸۰/۲	۱۵۸۶۱۳/۳	۳۸/۸	۱۹/۰
مصارف									
پرداخت‌های هزینه‌ای	۲۱۸۴۵۴/۵	۲۳۷۵۲۴/۰	-۸/۰	۸/۵	-۶۵/۵	۷۶۰۰۵/۷	۲۲۰۱۱۳/۸	۱۸/۶	۲۶/۶
تملک دارایی‌های سرمایه‌ای	۱۱۷۶۸۹۷/۶	۸۹۲۱۳۲/۸	۳۱/۹	۱۰۰/۰	۶/۰	۸۹۶۰۷۳/۸	۸۴۵۲۷۳/۲	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰
تملک دارایی‌های مالی	۷۲۹۸۷۹/۹	۶۰۸۲۶۰/۱	۲۰/۰	۷۳/۶	۷۰/۲	۶۵۹۳۴۱/۵	۵۹۳۷۸۳/۹	۶۲/۰	۶۸/۲
	۳۱۶۹۲۹/۵	۲۱۷۲۰۰/۰	۴۵/۹	۲۳/۷	۷/۴	۲۱۲۸۴۵/۰	۱۹۸۱۷۳/۱	۲۶/۹	۲۴/۳
	۱۳۰۰۸۸/۳	۶۶۶۷۲/۶	۹۵/۱	۲/۷	-۵۵/۲	۲۳۸۸۷/۴	۵۳۳۱۶/۲	۱۱/۱	۷/۵

۱- ارقام مصوب با احتساب اصلاحیه‌های بودجه تغییر یافته‌اند.

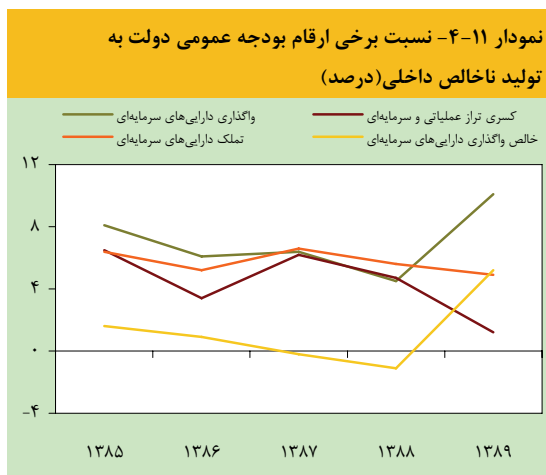
برخوردار بود. بدین ترتیب، براساس عملکرد درآمدها و پرداخت‌های هزینه‌ای دولت در سال ۱۳۸۹، تراز عملیاتی بودجه دولت ۲۷۵۰۵۳/۵ میلیارد ریال کسری داشت.

در سال ۱۳۸۹، دریافتی‌های دولت از محل واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای شامل منابع حاصل از نفت و فرآورده‌های نفتی و منابع حاصل از فروش اموال منقول و غیرمنقول ۴۳۵۷۸۰/۲ میلیارد ریال بود که در مقایسه با رقم مصوب ۹۵/۵ درصد تحقق و در مقایسه با رقم مشابه سال قبل ۱۷۴/۷ درصد افزایش داشت. در این سال تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (پرداخت‌های عمرانی) ۲۱۲۸۴۵ میلیارد ریال بود که در مقایسه با رقم مشابه سال قبل ۷/۴ درصد افزایش و در مقایسه با رقم مصوب ۶۷/۲ درصد تحقق داشت. بدین ترتیب، خالص واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای در سال ۱۳۸۹ معادل ۲۲۲۹۳۵/۲ میلیارد ریال مزاد داشت.

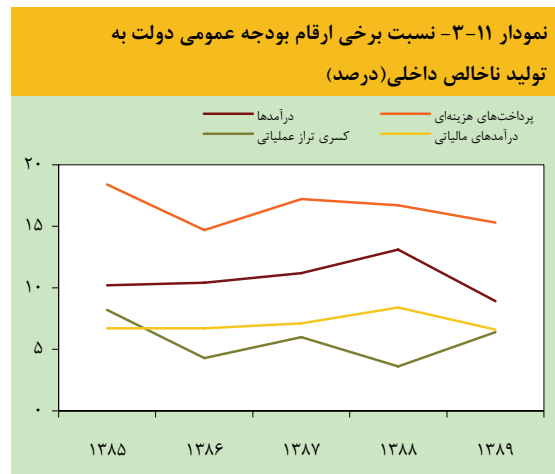

پرداخت‌های هزینه‌ای (جاری) دولت (به استثنای پرداخت‌های اختصاصی) در سال ۱۳۸۹ به ۶۵۹۳۴۱/۵ میلیارد ریال رسید که در مقایسه با رقم مشابه سال قبل از ۱۱ درصد رشد و در مقایسه با رقم بودجه مصوب، از ۹۰/۳ درصد تحقق

در سال مورد بررسی، در میان اجزای مالیات‌های مستقیم، وصولی مالیات اشخاص حقوقی (شامل اشخاص حقوقی دولتی و غیردولتی) معادل ۱۱۶۵۰۰/۲ میلیارد ریال بود که در مقایسه با رقم مشابه سال قبل ۳۰/۴ درصد کاهش و در مقایسه با رقم مصوب ۸۹/۹ درصد تحقق داشت. علت عمده کاهش ردیف مزبور، حذف ردیف «مالیات عملکرد نفت» و کاهش مالیات معوقه اشخاص حقوقی دولتی به میزان ۶۰/۶ درصد بود. در سال ۱۳۸۹، با توجه به تعریف رابطه جدید دولت با شرکت ملی نفت ایران براساس قانون بودجه سال ۱۳۸۹، ردیف درآمدی «مالیات عملکرد نفت» حذف شد. بدون لحاظ این جزء در سال ۱۳۸۸، مالیات اشخاص حقوقی به میزان ۱۰/۸ درصد در سال ۱۳۸۹ نسبت به سال قبل کاهش یافت. همچنین معافیت مالیاتی آن دسته از شرکت‌های دولتی که در چارچوب سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی در لیست واگذاری قرار گرفته بودند (از جمله شرکت ملی گاز ایران و شرکت سهامی بین‌المللی بازرگانی کالای تجاری) و توقف وصول مالیات معوقه اشخاص حقوقی دولتی از برخی از موسسات از جمله عوامل موثر بر کاهش رقم وصولی مالیات اشخاص حقوقی در سال ۱۳۸۹ نسبت به سال قبل به شمار می‌آید. در سال مذکور، مالیات اشخاص حقوقی دولتی به میزان ۸۰/۵ درصد و مالیات اشخاص حقوقی غیردولتی به میزان ۹۷/۳ درصد تحقق داشت.

قانون برنامه چهارم توسعه، تدوین برنامه اصلاح و تحول نظام مالیاتی در قالب سه طرح ملی در دستور کار سازمان امور مالیاتی قرار گرفت. ارتقای سیستم مالیاتی، سرعت، صحت و سهولت انجام کار، شفاف‌سازی روابط متقابل مودیان و ماموران مالیاتی، توسعه فرهنگ مالیاتی، تقویت اعتماد مودیان و به عبارتی اتخاذ استراتژی بازنگری و مهندسی مجدد کلیه بسترهای ارتباطی، برنامه‌های فناوری، مدیریتی و ساختارهای عملیاتی حاکم با بهره‌گیری از دانش و تجارب سازمان‌های مالیاتی بین‌المللی از مهم‌ترین استراتژی‌های تدوین برنامه مذکور بود. طراحی و اجرای آزمایشی سامانه نرم‌افزاری یکپارچه مالیاتی (ITS)^(۱)، ایجاد پایگاه اطلاعاتی ذی‌نفعان وزارت امور اقتصادی و دارایی (MSD)^(۲)، ایجاد و توسعه استانداردهای فناوری‌های اطلاعات (ISD)^(۳)، تعریف و پیاده‌سازی خدمات مودیان (TSI)^(۴)، ارتقای شبکه راه دور و ارتباطات، احداث ساختمان مرکز داده‌ها، تجهیز مراکز داده (DCI)^(۵)، مطالعه و طراحی ساختار سازمانی (ORG)^(۶) و اصلاح و هم‌سوسازی خدمات منابع انسانی (RAH)^(۷) از جمله اقدامات صورت گرفته در راستای اهداف یاد شده بود.

- ۱- Integrated Tax System
- ۲- Stakeholders Database
- ۳- Information Technology Standards Development
- ۴- Taxpayers Services Definition and Implementation
- ۵- Data Center Implementation
- ۶- Organizational Design
- ۷- Refinement and Alignment of Human Resources Services

گزارش اقتصادی و ترازنامه سال ۱۳۸۹

ردیف «مالیات بر ارزش افزوده» در سال ۱۳۸۹ نسبت به سال قبل و علت عمده عدم تحقق این ردیف مربوط به تاخیر در اجرای قانون هدفمندکردن یارانه‌ها بود.

در میان اجزای مالیات بر کالاها و خدمات، مالیات بر فروش فرآورده‌های نفتی نسبت به سال قبل حدود ۴۳/۱ درصد افزایش یافت که با توجه به اجرای قانون هدفمندسازی یارانه‌ها از آذر ماه ۱۳۸۹، افزایش میزان مالیات دریافتی از محل فروش این حامل‌ها عمدتاً ناشی از افزایش قیمت بود.

با توجه به عملکرد درآمدهای مالیاتی طی چند سال گذشته، نسبت درآمدهای مالیاتی به تولید ناخالص داخلی از ۷/۳ درصد در سال ۱۳۸۴ به ۶/۷ درصد در سال‌های ۱۳۸۵ و ۱۳۸۶ کاهش و به ۷/۱ درصد در سال ۱۳۸۷ و ۸/۴ درصد در سال ۱۳۸۸ افزایش یافت. در سال ۱۳۸۹، این نسبت به ۶/۶ درصد کاهش یافت. شایان ذکر است نسبت‌های مذکور با احتساب «مالیات عملکرد نفت» طی سال‌های ۸۸-۱۳۸۴ می‌باشد. بدون احتساب این جزء، نسبت درآمدهای مالیاتی به تولید ناخالص داخلی ۵/۵ درصد در سال ۱۳۸۴، ۵/۶ و ۵/۷ درصد در سال‌های ۱۳۸۵ و ۱۳۸۶، ۶/۰ درصد در سال ۱۳۸۷، ۷/۴ درصد در سال ۱۳۸۸ و ۶/۶ درصد در سال ۱۳۸۹ می‌باشد.

وصولی مالیات بر درآمد در سال ۱۳۸۹ معادل ۴۱۱۱۵/۷ میلیارد ریال شامل مالیات حقوق (۲۵۵۸۲/۴ میلیارد ریال)، مشاغل (۱۳۷۸۰ میلیارد ریال)، مستغلات (۱۶۸۷ میلیارد ریال) و سایر (۶۶/۳ میلیارد ریال) بود که در مقایسه با رقم مشابه سال قبل ۲۱/۲ درصد افزایش و در مقایسه با رقم مصوب ۷۹/۶ درصد تحقق داشت. همچنین در سال مورد بررسی، مالیات بر ثروت شامل مالیات بر ارث، نقل و انتقالات سرقفلی، حق تمیر و اوراق بهادار و متفرقه ۱۱۱۳۲/۶ میلیارد ریال بود که در مقایسه با رقم سال قبل ۴۲/۷ درصد رشد و در مقایسه با رقم مصوب ۹۱/۹ درصد تحقق داشت.

در میان اجزای مالیات‌های غیرمستقیم، وصولی مالیات بر واردات مبلغ ۷۷۸۸۶/۳ میلیارد ریال بود که در مقایسه با رقم مشابه سال قبل ۲۴/۵ درصد افزایش و در مقایسه با رقم مصوب ۷۶/۴ درصد تحقق داشت.

مالیات بر کالاها و خدمات در سال ۱۳۸۹ معادل ۳۷۸۹۳/۲ میلیارد ریال بود که در مقایسه با رقم مشابه سال قبل ۳۳/۲ درصد افزایش و در مقایسه با رقم مصوب ۶۷/۵ درصد تحقق داشت. علت عمده رشد ردیف مزبور افزایش ۲۹/۴ درصدی

کادر شماره ۳- معافیت مالیاتی در سال ۱۳۸۹

طبق جزء (و) بند ۷ قانون بودجه سال ۱۳۸۹ کل کشور، سقف معافیت مالیاتی موضوع مواد ۸۴ و ۸۵ قانون مالیات‌های مستقیم برای سال ۱۳۸۹ مبلغ پنجاه و دو میلیون و پانصد هزار ریال در سال تعیین شد و حسب مفاد بندهای مذکور، مالیات بر درآمد حقوق کارکنان وزارتخانه‌ها و موسسات، شرکت‌ها و سایر دستگاه‌های دولتی موضوع مواد ۱، ۲، ۴ و قسمت اخیر ماده ۵ قانون مدیریت خدمات کشوری، قضات، اعضای هیات علمی، دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی و تحقیقاتی پس از کسر معافیت مذکور و سایر معافیت‌های مقرر در قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ به نرخ مقطوع ده درصد (۱۰٪) بود. در مورد سایر حقوق‌بگیران (شامل کارکنان شرکت‌ها و موسسات خصوصی، نهادهای عمومی غیردولتی و مشمولان قانون کار و ...) پس از کسر معافیت مزبور و سایر معافیت‌های مقرر در قانون مالیات‌های مستقیم تا مبلغ چهل و دو میلیون ریال به نرخ ده درصد (۱۰٪) و نسبت به مازاد آن به نرخ‌های مقرر در ماده ۱۳۱ قانون مزبور مشمول مالیات بر درآمد حقوق بود.

کالاها و خدمات، درآمدهای حاصل از جرایم و خسارات و درآمدهای متفرقه حدود ۹۹۷۶۰/۱ میلیارد ریال بود که در مقایسه با رقم مشابه سال قبل ۴۰/۱ درصد کاهش و در مقایسه

۱۱-۲-۲- سایر درآمدها

در سال ۱۳۸۹، سایر درآمدهای دولت شامل درآمدهای حاصل از مالکیت دولت، درآمدهای حاصل از فروش

ردیف «سود سهام شرکت‌های دولتی در سال قبل» در سال ۱۳۸۹ نسبت به سال قبل ناشی می‌گردد.

در سال مورد بررسی، درآمدهای حاصل از فروش کالاها و خدمات به ۱۷۹۳۱/۸ میلیارد ریال رسید که در مقایسه با سال قبل ۳۸/۱ درصد افزایش و در مقایسه با رقم مصوب ۶۷/۹ درصد تحقق داشت. درآمدهای حاصل از جرایم و خسارات در سال ۱۳۸۹ به ۴۹۶۱ میلیارد ریال رسید که در مقایسه با سال قبل از ۵/۶ درصد افزایش و در مقایسه با رقم مصوب از ۸۹/۶ درصد تحقق برخوردار بود. درآمدهای متفرقه نیز به ۷۴۷۵/۵ میلیارد ریال رسید که نسبت به سال قبل ۴۷ درصد کاهش و نسبت به رقم مصوب بودجه ۵۱/۷ درصد تحقق داشت.

در سال مورد بررسی، سهم هریک از ردیف‌های درآمدهای حاصل از مالکیت دولت، درآمدهای حاصل از فروش کالاها و خدمات، درآمدهای حاصل از جرایم و خسارات و درآمدهای متفرقه از کل سایر درآمدها به ترتیب ۶۹/۵، ۱۸، ۵ و ۷/۵ درصد بود.

با رقم مصوب بودجه ۶۶/۱ درصد تحقق داشت. علت عمده کاهش سایر درآمدها نسبت به سال قبل، لحاظ شدن «سود علی‌الحساب سهم دولت از ارزش نفت خام تولیدی» در ارقام سال ۱۳۸۸ بود. بدون لحاظ نمودن این جزء در سال ۱۳۸۸، میزان کاهش سایر درآمدها در سال ۱۳۸۹ نسبت به سال قبل ۷/۴ درصد می‌باشد.

در سال ۱۳۸۹، در بین تمامی اجزای سایر درآمدهای دولت، درآمدهای حاصل از مالکیت دولت و درآمدهای متفرقه کاهش و درآمدهای حاصل از جرایم و خسارات و درآمدهای حاصل از فروش کالاها و خدمات در مقایسه با سال قبل افزایش داشتند. در سال مورد بررسی، درآمدهای حاصل از مالکیت دولت به ۶۹۳۹۱/۹ میلیارد ریال رسید که در مقایسه با سال قبل ۴۸/۵ درصد کاهش و در مقایسه با رقم مصوب ۳۳/۵ درصد عدم تحقق داشت. بدون احتساب «سود علی‌الحساب سهم دولت از ارزش نفت خام تولیدی» در سال ۱۳۸۸، میزان کاهش درآمدهای حاصل از مالکیت دولت در سال ۱۳۸۹ نسبت به سال قبل ۸/۶ درصد می‌باشد. این کاهش نیز عمدتاً از کاهش ۱۰۰ درصدی

جدول ۱۱-۳- منابع بودجه عمومی دولت (به استثنای درآمدهای اختصاصی)

(میلیارد ریال)

سهم (درصد)	درصد تغییر		سال				
	۱۳۸۸	۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۸۹	۱۳۸۷		
۴۲/۹	۵۵/۲	-۱۷/۶	۲۳/۰	۳۸۴۲۸۸/۰	۴۶۶۵۴۶/۱	۳۷۹۳۳۸/۴	درآمدها
۳۱/۸	۳۵/۵	-۵/۲	۲۵/۱	۲۸۴۵۲۷/۹	۳۰۰۰۳۵/۵	۲۳۹۷۴۱/۴	درآمدهای مالیاتی
۱۱/۱	۱۹/۷	-۴۰/۱	۱۹/۳	۹۹۷۶۰/۱	۱۶۶۵۱۰/۶	۱۳۹۵۹۷/۰	سایر درآمدها
۴۸/۶	۱۸/۸	۱۷۴/۷	-۲۶/۸	۴۳۵۷۸۰/۲	۱۵۸۶۱۳/۳	۲۱۶۶۳۶/۷	واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای
۸/۵	۲۶/۰	-۶۵/۵	-۱۰/۶	۷۶۰۰۵/۷	۲۲۰۱۱۳/۸	۲۴۶۲۲۷/۴	واگذاری دارایی‌های مالی
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۶/۰	۰/۴	۸۹۶۰۷۳/۸	۸۴۵۲۷۳/۲	۸۴۲۲۰۲/۵	جمع

درصد، کمترین میزان رشد وصولی درآمدها در سال ۱۳۸۹ در مقایسه با سال قبل را داشتند.

۱۱-۲-۳- پرداخت‌های هزینه‌ای

در سال ۱۳۸۹، پرداخت‌های هزینه‌ای (جاری) دولت^(۱) (به استثنای پرداخت‌های اختصاصی) معادل ۶۵۹۳۴۱/۵ میلیارد ریال بود که در مقایسه با رقم مشابه سال قبل ۱۱ درصد

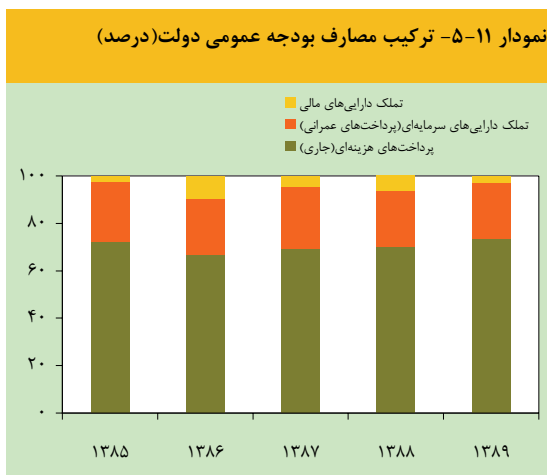
وصولی درآمدهای استانی در سال ۱۳۸۹ مبلغ ۱۷۲۹۸۴/۹ میلیارد ریال (عمدتاً درآمدهای مالیاتی مستقیم) بود. عملکرد مذکور در مقایسه با رقم مشابه سال قبل حدود ۳۵/۵ درصد رشد و در مقایسه با رقم مصوب بودجه ۱۱۰/۵ درصد تحقق داشت. در سال مورد بررسی، در میان عملکرد استان‌های کشور، استان قزوین با ۱۵۰/۷ درصد تحقق و استان ایلام با ۹۰/۷ درصد تحقق به ترتیب بیشترین و کمترین میزان تحقق درآمدها را دارا بودند. همچنین، استان کهگیلویه و بویراحمد با ۴۶/۷ درصد رشد بیشترین و استان ایلام با ۲/۸

۱- شامل پرداخت‌های خزانه بابت اعتبارات هزینه‌ای (جاری) دستگاه‌های مرکزی و محلی (استانی)، حقوق و مزایای مستمر کارکنان رسمی و پیمانی دستگاه‌های اجرایی و ردیف‌های متفرقه جداول قانون بودجه سال ۱۳۸۹ می‌باشد.

گزارش اقتصادی و ترازنامه سال ۱۳۸۹

دولت در سال ۱۳۸۹ با ۲۴/۷ درصد افزایش نسبت به سال قبل به ۸۶۲۳۳ میلیارد ریال بالغ گردید. در سال مذکور، نسبت یارانه پرداختی دولت به تولید ناخالص داخلی به قیمت‌های جاری به ۲ درصد رسید که در مقایسه با نسبت مشابه سال قبل (۱/۹ درصد)، ۰/۱ واحد درصد افزایش نشان می‌دهد.

از مجموع یارانه ۸۶۲۳۳ میلیارد ریالی پرداختی توسط سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان و سایر دستگاه‌های متولی در سال مورد بررسی، ۳۱۵۰۰ میلیارد ریال (۳۶/۵ درصد) بابت یارانه گندم و آرد، ۳۰۰۰۰ میلیارد ریال بابت یارانه برق^(۳) (۳۴/۸ درصد)، ۵۷۰۰ میلیارد ریال (۶/۶ درصد) بابت یارانه نهاده‌ها و عوامل تولید کشاورزی و ۴۴۷۰ میلیارد ریال (۵/۲ درصد) بابت یارانه شیر و نان غنی شده اختصاص یافت.

رشد و در مقایسه با رقم بودجه مصوب ۹۰/۳ درصد تحقق داشت. سهم پرداخت‌های هزینه‌ای دولت از مجموع پرداخت‌های هزینه‌ای و تملك دارایی‌های سرمایه‌ای در سال ۱۳۸۹ معادل ۷۵/۶ درصد بود که در مقایسه با نسبت مزبور در سال قبل (معادل ۷۵ درصد) افزایش یافت.

از مجموع پرداخت‌های هزینه‌ای دولت در سال مورد بررسی، ۶۲۲۸۳۱ میلیارد ریال (۹۴/۵ درصد) بابت پرداخت‌های هزینه‌ای ملی شامل پرداخت‌های ردیف‌های درآمد- هزینه‌ای دستگاه‌های اجرایی، تقویت بنیه دفاعی، یارانه کالاهای اساسی، حقوق کارکنان و سایر موارد و ۳۶۵۱۰/۵ میلیارد ریال (۵/۵ درصد) بابت پرداخت‌های هزینه‌ای استانی بود. پرداخت‌های هزینه‌ای ملی و استانی در مقایسه با ارقام مشابه سال قبل به ترتیب ۱۱/۱ و ۱۰/۲ درصد افزایش یافت.

در سال مورد بررسی، در مجموع مبلغ ۱۵۱۲۶۳/۹ میلیارد ریال (حدود ۲۲/۹ درصد از کل پرداخت‌های هزینه‌ای) بابت حقوق و مزایای مستمر کارکنان رسمی و پیمانی پرداخت شد. در این سال در راستای اجرای جزء (الف) بند ۷ ماده واحده قانون بودجه و ماده ۱۵۰ قانون برنامه چهارم^(۱)، ضریب حقوق کارمندان مشمول قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت از ۶۰۰ در سال ۱۳۸۸ به ۶۳۶ در سال ۱۳۸۹ افزایش یافت.

براساس آمار وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان، مجموع یارانه پرداختی

کادر شماره ۴- جزء (الف) بند ۷ قانون بودجه سال ۱۳۸۹

مطابق جزء (الف) بند ۷ قانون بودجه سال ۱۳۸۹، دولت موظف شد افزایش سنواری کلیه شاغلان و بازنشستگان کشوری و لشگری مشمول قانون مدیریت خدمات کشوری را بر اساس مقررات قانون مذکور اجرا نماید.

طبق بندهای ۲ و ۳ تصویب‌نامه شماره ۴۴۵۸۵/۵۴۰۱۷ مورخ ۱۳۸۹/۳/۹ هیات وزیران، ضریب حقوق شاغلان مشمول قانون مدیریت خدمات کشوری و کارمندان مشمول قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت از ابتدای سال ۱۳۸۹ به میزان ۶۳۶ تعیین گردید.

۲- موضوع ردیف ۵۲۰۰۲۳ جدول شماره ۹ قانون بودجه سال ۱۳۸۹ که به وزارت نیرو و سازمان هدفمندی یارانه‌ها پرداخت شده است.

۱- طبق ماده ۱۵۰ قانون برنامه چهارم، دولت موظف گردید حقوق کلیه کارکنان و بازنشستگان دولت را طی برنامه چهارم و در ابتدای هر سال برای تمامی رشته‌های شغلی، متناسب با نرخ تورم افزایش دهد.

۱۱-۲-۴- تراز عملیاتی بودجه عمومی دولت

در سال ۱۳۸۹، عملکرد بودجه عمومی دولت از نظر درآمدها و پرداخت‌های هزینه‌ای (بدون احتساب درآمدها و پرداخت‌های اختصاصی) به ترتیب معادل ۳۸۴۲۸۸ و ۶۵۹۳۴۱/۵ میلیارد ریال بود. به این ترتیب، تراز عملیاتی بودجه عمومی

۲۷۵۰۵۳/۵ میلیارد ریال کسری داشت که نسبت به رقم کسری تراز عملیاتی سال قبل ۱۱۶/۲ درصد افزایش نشان می‌دهد. رقم مذکور ۲۰/۸ درصد بیشتر از رقم پیش‌بینی شده در بودجه مصوب بود.

کادر شماره ۵- آیین‌نامه اجرایی بند ۴ ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۸۹ کل کشور

مطابق تصویب‌نامه شماره ۴۴۶۷۶/۴۵۳۵۵ مورخ ۱۳۸۹/۴/۱۶ هیات وزیران، شرکت ملی نفت ایران موظف است کلیه دریافت‌های حاصل از صادرات نفت خام را به هر صورت پس از کسر پرداخت‌های بیع متقابل نفتی به ترتیب مقرر در قرارداد موضوع بند ۴ ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۸۹ کل کشور به حساب‌های معرفی شده از طرف بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به نمایندگی از طرف خزانه‌داری کل کشور واریز و حساب دولت (خزانه‌داری کل کشور) را در دفاتر قانونی خود معادل حاصل‌ضرب ارز واریزی در نرخ تسعیر ارز اعلامی بانک مرکزی در روز واریز، بدهکار کند.

همچنین، شرکت ملی نفت ایران مکلف است تمامی وجوه مازاد بر درآمدهای نفت تولیدی پیش‌بینی شده در قانون بودجه سال ۱۳۸۹ کل کشور (مازاد بر شصت و پنج دلار در هر بشکه) را به حساب خزانه‌داری کل کشور نزد بانک مرکزی واریز نماید. بانک مرکزی موظف است پس از کسر سهم صندوق توسعه ملی (معادل بیست درصد (۲۰٪) از صادرات نفت خام و میعانات گازی) و واریز سهم شرکت ملی نفت ایران به حساب تمرکز وجوه شرکت مذکور، با اعلام خزانه‌داری کل بقیه را به حساب ذخیره ارزی واریز نماید.

همچنین طبق مصوبه مذکور، سهم شرکت ملی نفت ایران از ارزش نفت تولیدی (نفت خام و میعانات گازی) پس از کسر هزینه‌ها، از مالیات و سود سهام دولت معاف است.

۱۱-۳- واگذاری و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای

در سال ۱۳۸۹، مبلغ ۴۳۵۷۸۰/۲ میلیارد ریال از محل واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای به خزانه واریز شد که در مقایسه با رقم مشابه سال قبل ۱۷۴/۷ درصد افزایش و در مقایسه با رقم مصوب ۴/۵ درصد عدم تحقق داشت. از کل رقم مذکور، معادل ۹۹/۷ درصد (۴۳۴۴۸۵/۵ میلیارد ریال) از محل منابع حاصل از نفت و فرآورده‌های آن و معادل ۰/۳ درصد (۱۲۹۴/۷ میلیارد ریال) از محل منابع حاصل از فروش اموال منقول و غیرمنقول بود. کل منابع حاصل از نفت و فرآورده‌های نفتی از محل فروش نفت خام بود که به خزانه واریز شد. رقم عملکرد واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای در سال ۱۳۸۹ نسبت به رقم مصوب معادل ۴/۵ درصد عدم تحقق داشت که با توجه به

تحقق ۱۰۰ درصدی فروش نفت خام، عدم تحقق یاد شده ناشی از عدم تحقق ۹۴ درصدی منابع حاصل از فروش اموال منقول و غیرمنقول بود. رقم عملکرد منابع حاصل از نفت و فرآورده‌های نفتی در سال ۱۳۸۹ نسبت به سال قبل به میزان ۱۷۵/۳ درصد افزایش یافت. علت افزایش عملکرد منابع حاصل از نفت و فرآورده‌های نفتی نسبت به عملکرد سال قبل، تمرکز وجوه واریزی به خزانه از محل درآمد حاصل از صادرات نفت خام در این ردیف در سال ۱۳۸۹ می‌باشد. طی سال‌های برنامه چهارم توسعه، تمامی وجوه واریزی به خزانه از محل درآمد حاصل از صادرات نفت خام در این ردیف متمرکز نبود و به ردیف‌های «مالیات عملکرد نفت» و «سود علی‌الحساب سهم دولت از ارزش

۱۰۰

گزارش اقتصادی و ترازنامه سال ۱۳۸۹

مدیریت بحران کشور، مبلغ ۳۱۴۳۹/۷ میلیارد ریال بابت حوادث غیرمترقبه به دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط پرداخت شد که نسبت به رقم مشابه سال قبل حدود ۳۰/۶ درصد افزایش یافت.

در سال ۱۳۸۹، سهم پرداخت‌های هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از مجموع پرداخت‌های دولت به ترتیب حدود ۷۳/۶ و ۲۳/۷ درصد بود. نسبت‌های مزبور در سال ۱۳۸۸ به ترتیب معادل ۷۰/۳ و ۲۳/۴ درصد بود.

در سال ۱۳۸۹، با توجه به ارقام واگذاری و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای که به ترتیب معادل ۴۳۵۷۸۰/۲ و ۲۱۲۸۴۵/۰ میلیارد ریال بود، خالص واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای با ۲۲۲۹۳۵/۲ میلیارد ریال مازاد مواجه گردید که در مقایسه با رقم مشابه سال قبل حدود ۶۶۳/۵ درصد افزایش و در مقایسه با رقم مصوب بودجه ۱۶۰/۱ درصد تحقق یافت.

نفت خام تولیدی» در بخش درآمدهای مالیاتی و سایر درآمدها نیز واریز شد.

در سال ۱۳۸۹، پرداخت بابت تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (پرداخت‌های عمرانی) در مقایسه با رقم مشابه سال قبل ۷/۴ درصد افزایش و نسبت به رقم مصوب ۶۷/۲ درصد تحقق داشت. از مجموع پرداخت‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، ۱۶۳۰۵۴/۸ میلیارد ریال (۷۶/۶ درصد) بابت تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی و ۴۹۷۹۰/۲ میلیارد ریال (۲۳/۴ درصد) بابت تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استانی بود. نسبت عملکرد هریک از ردیف‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی و استانی به کل رقم تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در سال ۱۳۸۸ به ترتیب ۸۱/۲ و ۱۸/۸ درصد بود.

در سال ۱۳۸۹، براساس حکم ماده ۱۰ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت و ماده ۱۲ قانون تشکیل سازمان

جدول ۱۱-۴- مصارف بودجه عمومی دولت (به استثنای درآمدها و هزینه‌های اختصاصی)

(میلیارد ریال)

سهم (درصد)	درصد تغییر		سال				
	۱۳۸۸	۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۸۹	۱۳۸۷		
۷۳/۶	۷۰/۳	۱۱/۰	۱/۹	۶۵۹۳۴۱/۵	۵۹۳۷۸۳/۹	۵۸۲۷۲۳/۴	پرداخت‌های هزینه‌ای (جاری)
۲۳/۷	۲۳/۴	۷/۴	-۱۱/۱	۲۱۲۸۴۵/۰	۱۹۸۱۷۳/۱	۲۲۳۰۱۸/۷	تملک دارایی‌های سرمایه‌ای
۲/۷	۶/۳	-۵۵/۲	۴۶/۲	۲۳۸۸۷/۴	۵۳۳۱۶/۲	۳۶۴۶۰/۴	تملک دارایی‌های مالی
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۶/۰	۰/۴	۸۹۶۰۷۳/۸	۸۴۵۲۷۳/۲	۸۴۲۲۰۲/۵	جمع

۱۱-۴- واگذاری و تملک دارایی‌های مالی

در سال ۱۳۸۹، واگذاری دارایی‌های مالی شامل استفاده از منابع خارجی و داخلی مبلغ ۷۶۰۰۵/۷ میلیارد ریال بود که در مقایسه با رقم مشابه سال قبل ۶۵/۵ درصد کاهش و در مقایسه با رقم بودجه مصوب ۶۵/۲ درصد عدم تحقق داشت. عدم تحقق مذکور عمدتاً ناشی از عدم تحقق ۷۳/۹ درصدی وصولی از محل واگذاری شرکت‌های دولتی و عدم تحقق ۷۳/۷ درصدی منابع حاصل از واگذاری معادن و طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای بود. در سال مورد بررسی، معادل ۹۹/۶ درصد از مجموع واگذاری دارایی‌های مالی از محل منابع داخلی

۱۱-۳-۱- تراز عملیاتی و سرمایه‌ای بودجه عمومی دولت

در سال ۱۳۸۹، مجموع تراز عملیاتی و خالص واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای با ۵۲۱۱۸/۳ میلیارد ریال کسری مواجه شد که در مقایسه با رقم کسری سال قبل به میزان ۱۶۶۷۹۷/۶ میلیارد ریال، حدود ۶۸/۸ درصد کاهش و در مقایسه با رقم مصوب بودجه ۵۹/۰ درصد تحقق داشت. کسری مزبور از محل خالص واگذاری دارایی‌های مالی تامین شد. در سال ۱۳۸۹، نسبت کسری تراز عملیاتی و سرمایه‌ای دولت به تولید ناخالص داخلی معادل ۱/۲ درصد بود که در مقایسه با نسبت مذکور در سال قبل (۴/۷ درصد)، معادل ۳/۵ واحد درصد کاهش نشان می‌دهد.

و ۰/۴ درصد از محل منابع خارجی صورت گرفت. نسبت‌های مذکور در سال قبل نیز به همین میزان بود.

در سال ۱۳۸۹، استفاده از منابع داخلی از جمله برگشتی از پرداخت‌های سال‌های قبل، استفاده از موجودی حساب ذخیره ارزی و وصولی از محل واگذاری شرکت‌های دولتی نسبت به سال قبل کاهش یافت و از ۲۱۹۱۸۰ میلیارد ریال در سال ۱۳۸۸ با حدود ۶۵/۵ درصد کاهش به ۷۵۷۰۴/۶ میلیارد ریال در سال ۱۳۸۹ رسید.

طبق ارقام مصوب اصلاحی سال ۱۳۸۹، مبلغ ۱۴۵۰۰۰ میلیارد ریال وصولی از محل واگذاری شرکت‌های دولتی پیش‌بینی شده بود، اما عملکرد آن ۳۷۸۰۱/۰ میلیارد ریال بود که در مقایسه با رقم مشابه سال قبل ۳۹/۹ درصد کاهش و در مقایسه با رقم مصوب ۲۶/۱ درصد تحقق نشان می‌دهد.

همچنین در سال مذکور، براساس ارقام مصوب بودجه مبلغ ۳۲۵۰۰ میلیارد ریال منابع حاصل از واگذاری معادن و طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای لحاظ شده بود که عملکرد

آن ۸۵۵۰/۱ میلیارد ریال بود که در مقایسه با رقم مصوب ۲۶/۳ درصد تحقق داشت. رقم عملکرد سال گذشته این ردیف بسیار ناچیز بود.

در سال ۱۳۸۹، تملک دارایی‌های مالی مبلغ ۲۳۸۸۷/۴ میلیارد ریال بود که در مقایسه با سال قبل ۵۵/۲ درصد کاهش و در مقایسه با رقم بودجه مصوب ۱۸/۴ درصد تحقق داشت. مبلغ ۳۸۰۰ میلیارد ریال بابت بازپرداخت تعهدات ارزی و مبلغ ۲۰۰۸۷/۴ میلیارد ریال بابت سایر موارد پرداخت شد.

۱۱-۴-۱- خالص واگذاری دارایی‌های مالی

با توجه به ارقام واگذاری و تملک دارایی‌های مالی به ترتیب به میزان ۷۶۰۰۵/۷ و ۲۳۸۸۷/۴ میلیارد ریال، خالص واگذاری دارایی‌های مالی در سال ۱۳۸۹ مبلغ ۵۲۱۱۸/۳ میلیارد ریال بود که در مقایسه با رقم مشابه سال قبل ۶۸/۸ درصد کاهش و در مقایسه با رقم مصوب بودجه ۵۹/۰ درصد تحقق داشت. رقم مزبور برای تامین مالی کسری تراز عملیاتی و سرمایه‌ای استفاده شد.